

Agentura pro sociální začleňování

Příprava koncepce sociálního bydlení SMO projekt „Koncepce bydlení a její pilotní ověření“

Konference Dynamika proměn bydlení, Ostrava, 25. 2. 2016

Marek Mikulec

Obsah prezentace

- Strategický plán sociálního začleňování a projekty města
- Situace v Ostravě – na jaký problém reagujeme
- Oblast bydlení
- Projekt Koncepce bydlení a její pilotní ověření
- Klíčové aktivity

Strategický plán sociálního začleňování Ostrava 2015-2018

- ❖ 10. června 2015 schválilo Zastupitelstvo města Ostravy Strategický plán sociálního začleňování (SPSZ) jako výsledek spolupráce vládní Agentury pro sociální začleňování s městem Ostravou a jeho partnery.
- ❖ Každá z **5 oblastí** návrhové části strategického plánu (**zaměstnanost, bydlení, vzdělávání, prevence rizik, rodina a zdraví**) má stanoveny své priority a cíle, na které navazují konkrétní opatření.
  - Plán definuje řadu priorit a konkrétních cílů v oblasti bydlení
  - Definuje mimo jiné potřebu tvorby **konceptu sociálního bydlení pro Ostravu** a navazuje tak na programové prohlášení rady města

Struktura oblastí SPSZ

Strategický plán sociálního začleňování

I. ZAMĚSTNANOST

II. BYDLENÍ

III. VZDĚLÁVÁNÍ

III. PREVENCE
RIZIK

V. RODINA A
ZDRAVÍ

Klíčové projekty města Ostravy

- 1) **System podpory rovného přístupu ke vzdělání v Ostravě**
- 2) **Asistent prevence kriminality**
- 3) **Prevence ohrožení rodiny**
- 4) **Koncepce bydlení a její pilotní ověření**
- 5) **Sociální byty Ostrava**

Na jaký problém reagujeme v Ostravě?

- **15 SVL – cca 6, 2 tis. osob**
- **42 ubytoven a hotelových domů – cca 5,5 – 6 tis. osob** (kapacita 8,3 tis. lůžek)
- **Dalších cca 450-500 osob bez střechy**
- Počet Romů žijících mimo SVL je odhadován na min. 10-15 tis.

- Výše vyplacených dávek na bydlení za rok 2014:
  - Příspěvek na bydlení: Kč 664.166.426,-
  - Doplatek na bydlení: Kč 356.850.639,-
- Počet příjemců (domácností) za rok 2014 (prosinec):
  - Příspěvek na bydlení: 18 497
  - Doplatek na bydlení: 8 028

NNO a sociální bydlení v Ostravě

- **Více než 370 sociálních bytů, které provozují neziskové organizace**
  - Z toho 303 bytů pro CS sociálně vyloučení (září 2015, Podkladová analýza)
  - Různé formy spolupráce s klienty/poskytování sociální práce; výběru klientů, vysoký práh
  - Byty v majetku městských obvodů, soukromých vlastníků (zvláště RPG Byty), neziskových organizací
  - Poloha bytů – umístění i v SVL
  - Podnájemní vztah, po 2 letech spolupráce přechází nájemní smlouva z NNO na klienta

Koncepce bydlení a její pilotní ověření

- Zpracování podkladové analýzy ke koncepci bydlení v roce 2015.
- V roce 2016 bude v návaznosti na národní koncepci sociální bydlení vytvořena ostravská koncepce bydlení.
- V letech 2016 - 2018 dojde k pilotnímu ověření krizového, sociálního a dostupného bydlení.

Strategický
plán
sociálního
začleňování

Koncepce
sociálního
bydlení ČR,
individuální
projekt MPSV

Dokumety města
k bydlení
Komunitní plán
Podpora
standardního
bydlení – NNO,
Centrom a SMO

Projekty NNO

Koncepce bydlení pro SM Ostrava

Pilotáž

„Nová generace“ služeb podporujících sociální bydlení

Kontext zpracování

Projektový tým, zapojování partnerů:

- MMO, ASZ
- Úřad práce ČR
- Fakulta sociálních studií OU

Národní koncepce a příprava zákona x pochybnosti a nejistoty → Příležitost k aktivnímu řešení

Využití v maximální míře dosavadních zkušeností, ale s využitím hledisek, se kterými přichází koncepce

Cíle zpracování projektu

- Obec jako klíčový hráč v bydlení a jeho zkapacitnění
- Sjednocení roztržitosti přístupů
- Rozpracování obecné koncepce do podmínek statutárního města
- Standardizace využitého bytového fondu (nastavení správného standardizovaného minima)
- Desegregace
- Ověření spolupráce relevantních aktérů
- Ověření míry a intenzity podpory – sociální práce
- Ověření postupů při práci s veřejností a zapojováním cílových skupin

Pozn.: Využitelnost výstupů pro Ostravu i pro další rozvoj národní legislativy

Koncepce bydlení a její pilotní ověření – KA

1. Koncepce bydlení

(+ přípravná aktivita – podkladová analýza)

2. Pilotní ověření podpory klienta v tzv. krizovém bydlení

3. Pilotní ověření podpory klienta v tzv. sociálním bydlení

4. Pilotní ověření podpory klienta v tzv. dostupném bydlení

5. Nákup vybavení a projektové řízení

KA 0: Podkladová analýza ke koncepci bydlení pro SM Ostrava

- Návaznost na předešlé analýzy a materiály
- Kvalitativní výzkum – polostrukturované rozhovory a fokusní skupina s relevantními aktéry, rozhovory s osobami z cílových skupin

Struktura závěrečné zprávy

- 1) Úvod, teoretický rámec, metodologie
- 2) Sociodemografická a sociálně-prostorová analýza města (počet obyvatel, vývoj a predikce)
- 3) Popis bytového fondu (nepoužívaný/prázdný bytový fond, historie investic)
- 4) Správa městského bytového fondu (počet, stav a struktura bytů, neplatičství)
- 5) Bydlení zajišťované NNO a soukromými subjekty (podmínky nájmu, podnájmu, počty a stav bytů)
- 6) Analýza velikosti a potřeb dotčených cílových skupin (odhad počtu osob v bytové nouzi, bariéry získání bydlení, dynamika jevu)
- 7) Podpůrné procesy v oblasti sociálního bydlení
- 8) Podpůrné procesy v oblasti dostupného bydlení
- 9) Závěry a doporučení

KA 1: Koncepce bydlení

- Aktivita povede ke vzniku koncepce sociálního bydlení v Ostravě

PS ke krizovému,
sociálnímu a
dostupnému
bydlení

PS k udržitelnosti
a rozvoji bytového
fondu

Fokusní skupina

2 pracovní skupiny

- Každá PS bude mít max. 20 členů – relevantní aktéři, odborníci
- Fokusní skupina – participace CS, cca 10 členů
- Metodik a koordinátor

Témata koncepce

- Statutární město – magistrát a městské obvody
- Proces stanovení vstupních podmínek: sociální šetření – povinní aktéři (vydává úřad práce ale ve spolupráci s dalšími aktéry, zejména s obcí, způsob spolupráce, výměna informací, konkrétní aplikace kritérií)
- Cílové skupiny
- Tvorba databáze, prioritizace lidí na vstupu pro jednotlivé segmenty
- Stanovení míry a intenzity sociální práce
  - Situace vypadnutí ze systému
- Evaluace
- Sousedství
- Pilotáž řešení již známých překážek
  - Např. dluhy na energiích

Informovanost a participativní přístup

- ✓ Zapojení veřejnosti je nutnou podmínkou kvůli zájmu i obavám z konceptu „sociálního bydlení“
- ✓ Stávající praxe sociálního bydlení může v některých případech vyvolávat antagonismus
- ✓ Veřejnost a dotčené části obyvatel budou informované prostřednictvím kampaně
- ✓ Skupiny obyvatel budou do přípravy koncepce zapojované prostřednictvím fokusních skupin
- ✓ Fokusní skupiny budou logicky provázané s činností pracovních skupin zodpovědných za tvorbu koncepce

KA 2: Pilotní ověření podpory klienta v tzv. krizovém bydlení

- V rámci KA dojde k vyčlenění 5 bytových jednotek a podpůrných kapacit pro ověření tzv. „krizového bydlení“.
- Maximálně 6ti měsíční intenzivní podpora.
- Energie – zapojení MMO

- Dojde k ověření a standardizaci spolupráce mezi zapojenými aktéry (sociální pracovníci ÚP, magistrátu, obvodu městské části, případně NNO, dále bytové odbory, orgány SPOD).
- Spolupráce se bude týkat výběru klientů, nastavení programu podpory, vyhodnocování úspěšnosti programu, jeho standardizace, postupu klienta do jiné formy podpory.
- Předmětem ověření a standardizace bude taky samotný program podpory, přiměřenost její intenzity a tematického zaměření, dopad na klienta. Podporu klientů zajistí sociální pracovník; součinnost při výběru klientů a procesech podpory zajistí koordinátor; monitoring nastavené podpory a evaluační zprávu metodik, závěrečnou konferenci oba společně.

KA 3: Pilotní ověření podpory klienta v tzv. sociálním bydlení

- V rámci KA dojde k vyčlenění 50 bytových jednotek a podpůrných kapacit pro ověření tzv. "sociálního bydlení".
- Program podpoří cca 50 domácností
- Povinná spolupráce klienta a sociálních pracovníků
- V rámci KA dojde k ověření a standardizaci spolupráce mezi zapojenými aktéry (sociální pracovníci ÚP, magistrátu, obvodu městské části, případně NNO, dále bytové odbory, orgány SPOD).
- Spolupráce se bude týkat výběru klientů, nastavení programu podpory, vyhodnocování úspěšnosti programu, jeho standardizace, postupu klienta do jiné formy podpory.
- Předmětem ověření a standardizace bude taky samotný program podpory, přiměřenost její intenzity a tematického zaměření, dopad na klienta. Podporu klientů zajistí sociální pracovníci; součinnost při výběru klientů a procesech podpory zajistí koordinátor, monitoring nastavené podpory a evaluační zprávu metodik, závěrečnou konferenci oba společně.

KA 4: Pilotní ověření podpory klienta v tzv. dostupném bydlení

- V rámci KA dojde k vyčlenění 50 bytových jednotek a podpůrných kapacit pro ověření tzv. "dostupného bydlení".
- Program podpoří cca 50 domácností
- Dobrovolná sociální práce
- V rámci KA dojde k ověření a standardizaci spolupráce mezi zapojenými aktéry (sociální pracovníci ÚP, magistrátu, obvodu městské části, případně NNO, dále bytové odbory, orgány SPOD).
- Spolupráce se bude týkat výběru Spolupráce se bude týkat výběru klientů, nastavení programu podpory, vyhodnocování úspěšnosti programu, jeho standardizace, postupu klienta do jiné formy podpory.
- Předmětem ověření a standardizace bude taky samotný program podpory, přiměřenost její intenzity a tematického zaměření, dopad na klienta. Podporu klientů zajistí sociální pracovníci; součinnost při výběru klientů a procesech podpory zajistí koordinátor; monitoring nastavené podpory a evaluační zprávu metodik, závěrečnou konferenci oba společně.

KA 5: Nákup vybavení a projektové řízení

- **Klíčová aktivita se skládá z několika dílčích aktivit, které má na starosti zejména manažerský tým.**
- **Dílčí aktivity:**
  - nákup vybavení;
  - projektové řízení;
  - věcné řízení projektu a koordinace.
- Projekt počítá se součinností aktivit řady institucí a vzájemnou provázaností paralelních i následných kroků. Proto v něm budou hrát důležitou roli pečlivá koordinace rozdělená mezi tři pracovníky projektu:
  - Metodik projektu soustřeďuje podklady a sestavuje z dílčích výstupů koncepci a v další fázi metodiku podpory klientů.
  - Koordinátor se soustřeďuje na provázání aktivit souvisejících bezprostředně s cílovou skupinou. Informuje na různých fórech (komunitní skupiny) o programu sociálního bydlení, organizuje FG, přenáší výsledky z nich na jednání PS, zajišťuje spolupráci ÚP, soc. odborů a dalších aktérů při ustavování a realizaci podpory klienta.
  - Projektový manažer vytváří rámcové předpoklady pro logický rozvoj projektových aktivit. Vytváří kalendář PS a individuálních jednání, garantuje dodržování termínů, přenos podkladů a výstupů mezi PS navzájem, PS a komisemi, komisemi a dalšími orgány města. Harmonizuje projektový kalendář se schvalovacími procesy v obci, na ÚP apod.
  - Administrativní pracovník – správa databáze klientů, příjem žádostí

Pilotní charakter projektu

- 1) V rámci KA dojde k ověření a standardizaci spolupráce mezi zapojenými aktéry (sociální pracovníci ÚP, magistrátu, obvodu městské části, případně NNO, dále bytové odbory, orgány SPOD) při vstupu klientů do programu (depistáž, stanovení míry podpory).
- 2) Předmětem ověření a standardizace bude taky samotný program podpory, přiměřenost její intenzity a tematického zaměření, prevence rizik, dopad na klienta, jeho schopnost následně se osamostatnit
- 3) Využitelnost a přiměřenost bytového fondu (velikosti bytů, vybavenost, energetická náročnost, dostupnost, vlastnická struktura atd.)
- 4) Informovanost veřejnosti a participativní ráz tvorby koncepce (zapojování skupin obyvatel do zpracování dokumentu)
- 5) Nezávislý monitoring jako nástroj ověření a podpory rozvoje
- 6) Návaznost investic do oblasti sociálního bydlení

Děkuji Vám za pozornost

Marek Mikulec

mikulec.marek@vlada.cz

727 986 509

